

DRUGI TUJI JEZIK

POKLICNO IN STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

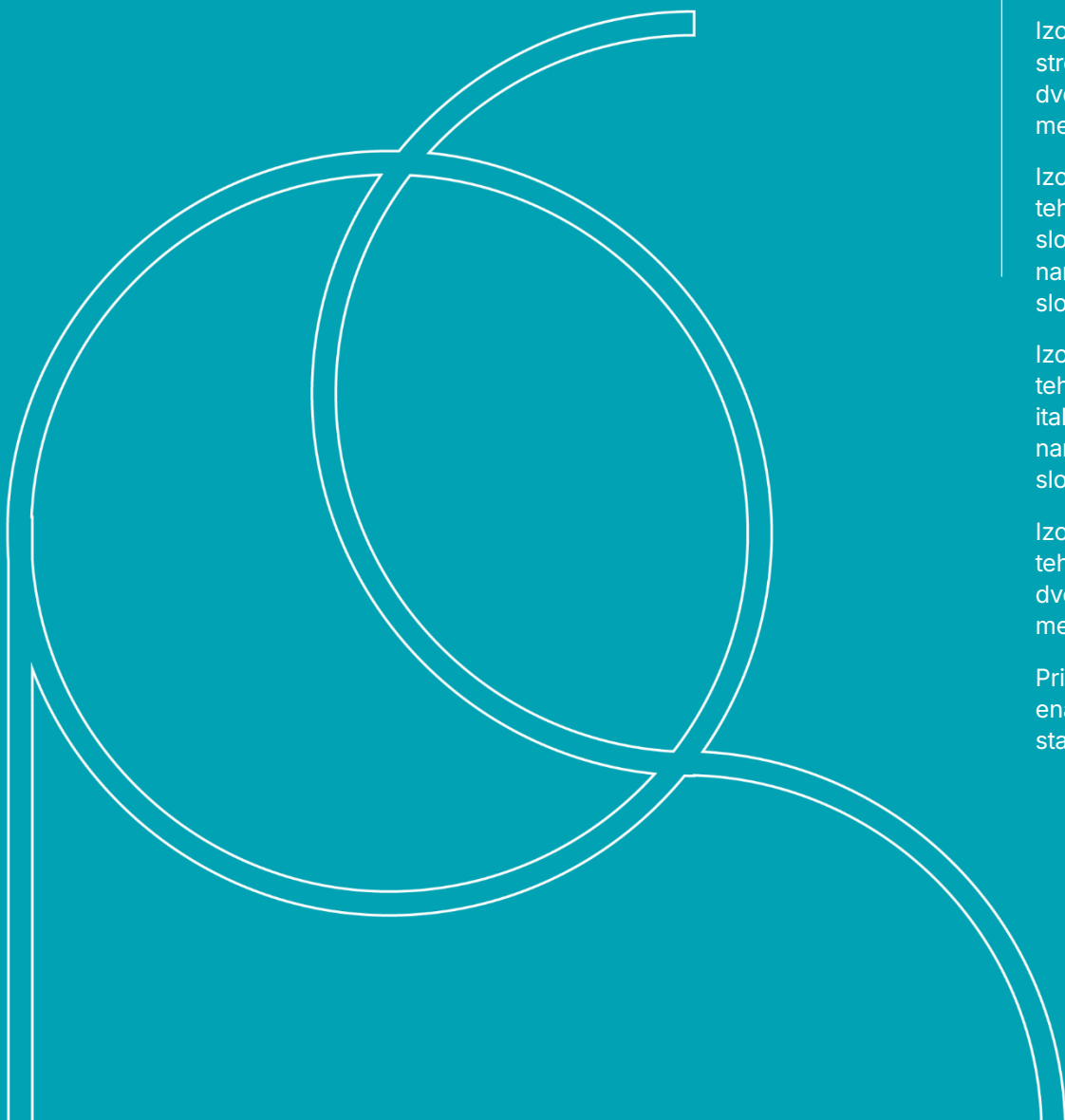
Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja za dvojezično izvajanje na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi z enakovrednim izobrazbenim standardom

KATALOG ZNANJ

IME PREDMETA: drugi tuji jezik

Srednje poklicno izobraževanje (102 uri)

Srednje strokovno izobraževanje (204 ure)

Poklicno-tehniško izobraževanje (68 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

za nemščino: dr. Liljana Kač, Zavod RS za šolstvo, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo, dr. Brigita Kacjan, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Mateja Pivec, Prometna šola Maribor, Srednja prometna šola Maribor, Mihaela Urška Zakošek, Srednja zdravstvena in kozmetična šola Celje, Milojka Vaupotič Kučan, Gimnazija Franca Miklošiča Ljutomer; *za italijanščino:* Nataša Kabaj Bavdaž, Zavod RS za šolstvo; *za angleščino:* Alenka Andrin, Zavod RS za šolstvo; *za španščino:* Ema Rajh, Zavod RS za šolstvo, Klavdija Mele, Gimnazija Šentvid, Saša Pušnar Dobnikar, Srednja ekonomska šola Ljubljana; *za francoščino:* Katja Vidmar Knafeljc, Zavod RS za šolstvo

Avtorice specialnodidaktičnih priporočil za tuje jezike: dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Nadja Dobnik, Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, dr. Darja Mertelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Andreja Retelj, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Marjana Šifrar Kalan, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Susanne Volčanšek, Zavod RS za šolstvo

JEZIKOVNI PREGLED: Valentin Logar

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

<https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/katalogi-znanja/2026/kz-drugi-tuji-jezik-spi-ssi-pti.pdf>

CIP

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](https://nuk.uz.si/COBISS.SI)-ID [236948227](https://nuk.uz.si/COBISS.SI)

ISBN 978-961-03-0904-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za poklicno in strokovno izobraževanje je na svoji 210. seji, dne 21. 3. 2025 določil Katalog znanj Drugi tuji jezik za izobraževalni program srednjega poklicnega izobraževanja, izobraževalni program srednjega strokovnega izobraževanja in izobraževalni program poklicno-tehniškega izobraževanja.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE

TIPIČNE STRANI

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izražali in razvijali v procesu učenja.

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolur at desequi ducilist estrunda volestet, sandeni maximin uscillab il magnam quam quo con explacc ullaccul alisi quideli igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserr ernate dentiat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exeseq uiatur aturem eos millandio totaquis
alibus iume voluptatia quis ut quamust iosant prestius, ut ommodigendis
doluptaes derspeld moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles qua voluptatia
similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quisequo quist que con nulpurum
ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu
rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil
imporia simped et evenim et molum que laboreret voluptiurem nempori bustio
explabo risonset endevenim nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus,
tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vi enit, optibea
quaspelltem lam alit re, omnis ab il mo dolupti omnihio tionesequiam eicia dolo
intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam fasciscipa

Ceria pa iumquam, exernam quaspi dit eaquasit, omnis quis aut apitassum
coribusda invenih icatita qui aperorum qui ut re perumquaeped quame moditatum
ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut
quodjps usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma
nimi, iusciisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

- Dijak
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
 - Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repelliam.
 - Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
 - Ut fuga. Nemperum fuga.**
 - Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
 - Omnim ut doluptur, quam consequi.
 - Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.*
 - Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repelliam.*
 - Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
 - Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Nižje poklicno izobraževanje | Slovenščina

Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikalne usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaborest quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

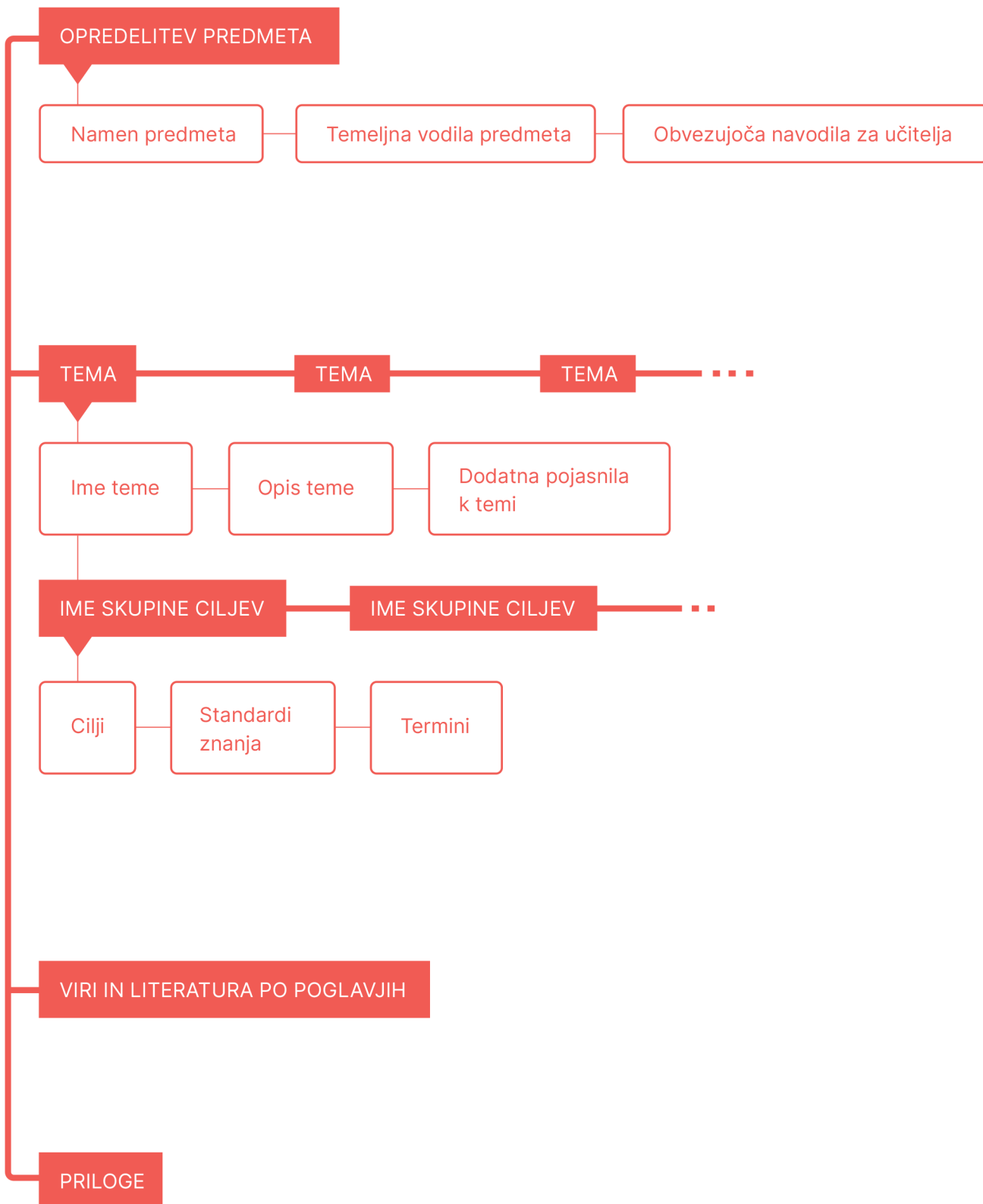
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA KATALOGA ZNANJ

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 9

Namen predmeta..... 9

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 10

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 11

SPREJEMANJE..... 12

Razumevanje ustnega izražanja in
avdiovizualnega gradiva..... 12

Bralno razumevanje..... 15

TVORJENJE..... 17

Ustno izražanje..... 17

Pisno izražanje 20

INTERAKCIJA 22

Ustna interakcija 22

Pisna interakcija..... 25

Spletna interakcija27

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST 28

Posredovanje besedila 29

Posredovanje pri sporazumevanju 31

Raznojezična in medkulturna zmožnost32

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI..... 33

Jezikovna zmožnost..... 34

Pragmatična in sociolingvistična
zmožnost..... 36

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH.....38

Opredelitev predmeta..... 38

Sprejemanje 38

Tvorjenje..... 38

PISNO IZRAŽANJE 38

Interakcija 38

SPLETNA INTERAKCIJA 38

Posredovanje, raznojezičnost in
medkulturnost 38

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA
ZMOŽNOST 39

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti . 39

PRILOGE 41

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Zaradi vse hitrejšega razvoja strokovnega znanja, nastajanja novih vrst poklicev in globalizacijskih procesov je znanje **več jezikov** ključno za uspešno sledenje razvojnim tokovom, mednarodno sodelovanje na poklicnem oz. strokovnem področju ter pridobivanje novih znanj. Znanje več jezikov pomeni tudi razvijanje raznojezičnosti in medkulturnosti. Tuji jezik kot skupni jezik je pri tem sredstvo sporazumevanja.

Pri pouku **dr drugega tujega jezika** se dijak usposablja za osnovne govorne in pisne stike s tujci, tako na osebнем kot izobraževalnem področju ter za mednarodno sodelovanje na **poklicnem oz. strokovnem področju**, za katero se izobražuje. Pri tem razvija lastno raznojezičnost in se uči o različnih kulturah.

Poučevanje in učenje tujega jezika temelji na razvijanju **celostne sporazumevalne zmožnosti**. Ta je sestavljena iz treh delov: splošnih zmožnosti, sporazumevalno jezikovnih zmožnosti ter raznojezične in medkulturne zmožnosti. Pri pouku jo razvijamo z izvajanjem sporazumevalnih jezikovnih **dejavnosti** in **strategij sprejemanja, tvorjenja, interakcije ter posredovanja** tako na splošno-izobraževalnem kot tudi poklicnem oz. strokovnem področju. Vsi sestavni deli sporazumevalne zmožnosti v tujem jeziku se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano, kar pomeni, da se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo. Katalog znanj za drugi tuji jezik vsebuje pet enot, t. i. teme: sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost ter sporazumevalne jezikovne zmožnosti. Cilji in standardi izhajajo iz teh petih tem.

Pri pouku se uresničujejo **splošnoizobraževalni** in **poklicni oz. strokovni cilji**, to so cilji, ki so povezani s poklicnim oz. strokovnim področjem izobraževalnega programa. Poleg predmetnih ciljev katalog opredeljuje tudi **skupne cilje**, med katerimi prevladujejo cilji s področij: jezik, državljanstvo, umetnost, kultura, digitalna kompetentnost ter podjetnost.

Katalog znanj velja za pouk drugega in vsakega nadaljnega tujega jezika (nemščine, francoščine, italijanščine, španščine, ruščine ter angleščine, če je nemščina prvi tuji jezik) v programih srednjega poklicnega (SPI), srednjega strokovnega (SSI) in poklicno-tehniškega izobraževanja (PTI). Predvidena raven standardov znanja ob zaključku programov SPI (102 uri) in PTI (68 ur) je **A1**, ob zaključku SSI (204 ure) **A2** (SEJO, 2023).

Do razlik v doseganju ravni v posameznem izobraževalnem programu lahko pride zaradi različnega obsega ur, ki je določen s predmetnikom in/ali ga namenja posamezna šola izvedbi drugega tujega jezika.

Če dijak dosega višjo raven kot A2 ali je na razpolago večje število ur, kot je določeno s tem katalogom, se uporablja [Katalog znanj za tuji jezik](#), kjer so cilji in standardi opisani na ravni B1.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Pouk tujega jezika sledi sodobnim spoznanjem didaktike tujega jezika in **tujega jezika stroke**, uporabnega jezikoslovja in pedagoško-psiholoških strok. Zato je pri pouku treba upoštevati dejavnike, ki lahko različno vplivajo na pouk tujega jezika. Naloge pri pouku drugega tujega jezika so osredinjene na dijaka in učenje ter mu omogočajo stik z avtentičnim jezikom, s splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami, ga spodbujajo k reševanju osmišljenih, skupnih opravil, pri katerih pozornost ni ozko usmerjena samo v učenje jezikovnih struktur. Medpredmetno zasnovane dejavnosti, vključevanje skupnih ciljev ter projektno in problemsko zastavljene naloge dijaku omogočajo doseganje in izkazovanje celostnega, kompleksnejšega in trajnega znanja.

Pri poučevanju in učenju tujega jezika, ki ni angleščina in ni stalno prisoten v vsakodnevnem življenju dijakov, je treba upoštevati položaj in okoliščine poučevanja t. i. LOTE-jezika (angl. language other than English). To pomeni, da je izpostavljenost dijakov drugemu tujemu jeziku bistveno manjša, saj je zunaj šole manj možnosti za praktično komuniciranje v tem jeziku. Dijak zato večino jezikovnega vnosa pridobiva v okviru pouka. Pouk mora biti zato naravnana na življenjske, poklicne in strokovne situacije. Pri tem izhajamo iz dijakovega obstoječega znanja vseh jezikov ter iz pridobljenih strategij učenja tujih jezikov.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Učitelj pri načrtovanju in izvajanju pouka sledi sodobnim spoznanjem tujejezikovne didaktike, uporabnega jezikoslovja in pedagoško-psiholoških strok ter upošteva dejavnike, ki vplivajo na pouk drugega tujega jezika, kot so potrebe stroke oz. bodočega poklica, raven znanja in interesi dijakov.

Zato učitelj pri pouku:

- » ustvarja spodbudno učno okolje, v katerem se dijak usposablja za osnovnega uporabnika drugega tujega jezika na svojem poklicnem oz. strokovnem področju;
- » pri pouku in v komunikaciji z dijaki v največji možni meri uporablja drugi tuji jezik;
- » poleg splošnoizobraževalnih in poklicnih/strokovnih ciljev predmeta smiselno uresničuje tudi skupne cilje, navedene v tem katalogu.

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v vlogi poslušalca, gledalca in bralca sprejema in procesira besedila ter avdiovizualno gradivo. Sprejemanje zajema dve vrsti razumevanj: **razumevanje ustnega izražanja** ^(op.) in **avdiovizualnega gradiva** ter **bralno razumevanje**.

Za razumevanje besedil dijak uporablja **strategije sprejemanja**, kot so izraba ilustracij, naslovov, podnaslovov, nadalje sklepanje iz sobesedila (npr. poznavanje strokovne vsebine) ter izraba jezikovnih opor (npr. številke, imena, besedni koreni) ter nebesednih ponazoril (npr. glas in govorica telesa).

Dijak posluša v živo govorjena ali posneta besedila ter bere pisna besedila. Avdiovizualno gradivo so videoposnetki, odseki filmov ali serij. Besedila so raznolika, vendar krajša in preprosta. Njihova vsebina je splošna in poklicna oz. povezana s **poklicem oz. stroko**, za katero se dijak izobražuje.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Op.: "Razumevanje ustnega izražanja" v novejšem SEJU nadomešča prejšnji izraz "slušno razumevanje". Do spremembe je prišlo zaradi prilagoditve izrazov, ki bi bili uporabni tudi za znakovne jezike in tako bolj vključujoči glede načina sporazumevanja. Izraz "ustni" v skupnosti gluhih in naglušnih vključuje namreč tudi kretanje (SEJO, 2023, 19–20). V tem katalogu znanj smo novejše ime lestvice prevzeli kot ime skupine ciljev. Sporazumevalno dejavnost pa še vedno imenujemo poslušanje.

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA IN AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost razumevanja govorjenih besedil in avdiovizualnega gradiva z znanimi **splošnimi** ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami. Pri tem razvija in uporablja strategije sprejemanja ter spozna strokovno terminologijo.

SC (1.1.2.1)

12 Izobraževalni programi srednjega poklicnega izobraževanja Izobraževalni programi srednjega strokovnega izobraževanja Izobraževalni programi poklicno-tehniškega izobraževanja | drugi tuji jezik

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, splošnoizobraževalni in poklicni standardi

ob poslušanju besedil in avdiovizualnega gradiva:

- » sledi kratkim navodilom in preprostim napotkom;
- » prepozna tematiko oz. ključno misel besedila;
- » razume stvarne informacije (npr. kraj in čas);
- » izlušči iskane podatke;
- » izlušči ključne splošne in strokovne izraze.

Besedila in okoliščine:

Vnosna besedila so:

- » kratka in preprosta, z deloma prilagojenim besediščem,
- » stvarna in jasno strukturirana,
- » izgovorjena jasno, počasi, razločno, z malo šuma in motenj,
- » v preprostem, standardnem jeziku,
- » z znanimi vsakdanjimi, predvidljivimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami.

Vrste besedil: pogovor med drugimi osebami, preproste predstavitve, opisi, objave, reklamni oglasi, navodila, pesmi, novice itn.

Predlagane splošne vsebine: predstavitev sebe in drugih, hobiji in prosti čas, šola, vsakodnevno življenje, hrana in pijača, opis poti.

Predlagane poklicne/strokovne vsebine: kratki opisi poklica in poklicnih dejavnosti, izdelkov, storitev, orodja, opreme, pripomočkov.

A2, splošnoizobraževalni in poklicni standardi

ob poslušanju besedil in avdiovizualnega gradiva:

- » prepozna ključno misel;
- » pozna najpomembnejše strokovne izraze;
- » izlušči specifične podatke;
- » prepozna stališče govorcev do vsebine.

Besedila in okoliščine:

Vnosna besedila so:

- » izgovorjena jasno, razločno;
- » v standardnem jeziku;
- » s splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami.

Vrste besedil: pogovor med drugimi osebami, preproste predstavitve, opisi, objave, reklamni oglasi, navodila, pesmi, novice itn.

Predlagane splošne vsebine: osebni podatki, družina, nakupovanje in potrošništvo, neposredno okolje, prostčasne dejavnosti, šport, rutinska opravila in naloge.

Predlagane poklicne/strokovne vsebine: navodila, napotki, sporočila, pogovor, predstavitev.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost bralnega razumevanja besedil z znanimi **splošnimi** ter **poklicnimi/strokovnimi** vsebinami. Pri tem razvija in uporablja bralne strategije za razumevanje, analiziranje in vrednotenje raznolikih gradiv.

SC (1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, splošnoizobraževalni in poklicni standardi

ob branju besedil:

- » razume preprosta navodila;
- » prepozna okvirno vsebino;
- » razume stvarne informacije (npr. kraje in čase);
- » razume vsebino in glavne poudarke besedil;
- » poišče nekaj splošnih informacij in specifičnih podatkov;
- » izlušči ključne splošne in strokovne izraze.

Besedila in okoliščine:

Vnosna besedila so:

- » kratka in preprosta, z deloma prilagojenim besediščem,
- » stvarna in jasno strukturirana,
- » v preprostem, standardnem jeziku,
- » z znanimi vsakdanjimi, predvidljivimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami.

Vrste besedil: opis, predstavitev, oglas, krajše (e-)sporočilo, internetna objava, letak, kratka zgodba, strip, kratek članek itn.

Predlagane splošne vsebine: predstavitev sebe in drugih, hobiji in prosti čas, šola, vsakodnevno življenje, hrana in pijača, opis poti.

Predlagane poklicne/strokovne vsebine: kratki opisi poklica in poklicnih dejavnosti, storitev, izdelkov, orodja, opreme in pripomočkov.

A2, splošnoizobraževalni in poklicni standardi

ob branju besedil:

- » razume navodila;
- » prepozna okvirno vsebino in glavne poudarke;
- » razume stvarne informacije;
- » iz sobesedila občasno sklepa o pomenu nekaterih neznanih besed;
- » poišče nekaj splošnih informacij in specifičnih podatkov;
- » izlušči ključne splošne in strokovne izraze;
- » razume krajša in preprosta besedila.

Besedila in okoliščine:

Vnosna besedila so:

- » kratka in preprosta, z deloma prilagojenim besediščem,
- » stvarna in jasno strukturirana,
- » v preprostem, standardnem jeziku,
- » z znanimi vsakdanjimi, predvidljivimi splošnimi in poklicnimi/strokovnimi vsebinami.

Vrste besedil: opis, predstavitev, oglas, krajše (e-)sporočilo, internetna objava, letak, kratka zgodba, strip, kratek članek itn.

Predlagane splošne vsebine: vsakdanje življenje, izobraževanje, življenjski slog, prostočasne dejavnosti, šport, živali, znane osebnosti, vreme, hobiji, kultura.

Predlagane poklicne/strokovne vsebine: dnevnik dela, poročila, navodila za uporabo in varnost pri delu, opisi izdelkov, storitev in delovnih postopkov, delovna dokumentacija.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Pri tvorjenju dijak razvija zmožnost ustnega in pisnega izražanja v drugem tujem jeziku, pri čemer razvija in uporablja strategije tvorjenja, ki vključujejo načrtovanje, izvedbo, nadomeščanje, (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje.

S pomočjo tvorbnih strategij se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Nadomeščanje vključuje spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede, opredelitev manjkajočega koncepta in opisno izražanje. (Samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

Dijak tvori preprosta govorjena in pisna besedila. Vsebina besedil je splošna in poklicna oz. povezana s poklicem oz. stroko, za katero se dijak izobražuje.

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija ustno izražanje tako, da tvori besedila v različnih besedilnih vrstah, povezanih s splošnimi ter poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Pri tem razvija in uporablja strategije tvorjenja ter se ustno izraža z ustrezno terminologijo tujega jezika stroke. Pri pripravi na ustno tvorjena besedila lahko uporablja gradivo v digitalnem okolju, ga analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost ter zanesljivost.

SC (1.1.1.1 | 4.1.1.1 | 1.1.2.2)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, splošnoizobraževalni standardi

z vnaprejšnjo pripravo, s preprostimi besedami in ustaljenimi frazami:

» predstavi sebe in druge (npr. ime, naslov, družina, narodnost, šola);

- » poimenuje predmete, hrano, pijačo, prostore v stanovanju, barve, oblačila, vreme, prevozna sredstva, dejavnosti v prostem času idr.;
- » opiše pot;
- » zna izraziti strinjanje ali nestrinjanje, pri čemer uporabi osnovne besede, geste in ustaljene fraze;
- » pove, kaj počne konec tedna, v posameznih letnih časih, med počitnicami.

A1, poklicni standardi

z vnaprejšnjo pripravo, s preprostimi besedami in ustaljenimi frazami:

- » opiše poklic/navede nekaj osnovnih podatkov o poklicu, za katerega se izobražuje;
- » posreduje najosnovnejše informacije o znani temi/predstavi preprosto strukturirano temo s svojega poklicnega/strokovnega področja, pri čemer uporabi vizualna in druga podporna sredstva;
- » opiše sliko s svojega poklicnega/strokovnega področja;
- » navede nekaj osnovnih informacij/poda osnovne informacije o aktivnostih med praktičnim usposabljanjem;
- » poda osnovne informacije o postopkih varovanja sebe in okolja (dejavnosti, oprema, prva pomoč).

A2, splošnoizobraževalni standardi

z enostavnimi, kratkimi stavki in frazami:

- » predstavi sebe, svojo družino, doživetja in dejavnosti, predmete, vsakodnevna opravila;
- » predstavi svoj kraj, znamenitosti, običaje in nekatere tipične jedi;
- » pove krajšo zgodbo, v kateri opiše pretekle dogodke, dejavnosti, osebna doživetja in načrte;
- » na kratko pove, kaj načrtuje konec tedna, med počitnicami idr.;
- » predstavi svoje mnenje ter izrazi in utemelji, kaj mu je všeč in kaj ne, kaj obvlada in česa ne (npr. šport, igre, veščine, šolski predmeti);
- » predstavi znano temo, povezano z njegovim vsakdanjim življenjem;
- » razišče in predstavi temo, uporabi in navede vire, uporabi primerna vizualna in druga podporna sredstva.

A2, poklicni standardi

z enostavnimi, kratkimi stavki in frazami:

- » predstavi poklic, za katerega se izobražuje, in lastne izdelke;

- » razišče in **predstavi preprostejšo temo s svojega poklicnega področja**, uporabi in ustrezno navede vire, uporabi vizualna in konkretna druga podporna sredstva;
- » **poda osnovne informacije o aktivnostih**/opiše aktivnosti med praktičnim usposabljanjem;
- » opiše korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega področja (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, naprave, materiale);
- » **opiše osnovne postopke varovanja sebe in okolja** (dejavnosti, opremo, postopke, navodila, materiale, prvo pomoč).

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni cilj) razvija pisno izražanje tako, da tvori pisna besedila v različnih besedilnih vrstah, povezanih s splošnimi vsebinami. Pri tem razvija in uporablja strategije tvorjenja. Pri pripravi pisnih besedil po potrebi išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih, ter izboljšuje osebne strategije iskanja. Uporabljeno digitalno gradivo analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (1.1.1.1 | 4.1.1.1 | 4.1.2.1)

○: (poklicni cilj) razvija pisno izražanje tako, da tvori pisna besedila v različnih besedilnih vrstah, povezanih s poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Izraža se z ustrezno terminologijo tujega jezika stroke. Pri tem razvija in uporablja strategije tvorjenja. Pri pripravi pisnih besedil po potrebi išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja. Uporabljeno digitalno gradivo analizira, primerja ter vrednoti njegovo verodostojnost in zanesljivost.

SC (1.1.2.2 | 1.1.1.1 | 4.1.1.1 | 4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, splošnoizobraževalni standardi

s preprostimi besedami in osnovnimi izrazi:

- » **poimenuje** in na kratko predstavi **osebe, najožje okolje, stvari in preproste dejavnosti** in dogajanja vsakdanjega življenja;
- » **izrazi strinjanje ali nestrinjanje** ter pritem uporabi osnovne besede in ustaljene fraze;
- » **tvori kratko besedilo s pomočjo predloge** (npr. SMS-sporočilo, vabilo idr. v klasičnem ali spletnem okolju);
- » **vstavlja podatke v preproste (e-) obrazce.**

Predlagane vsebine pisnih besedil: opiše sebe, svojo družino, vsakodnevna opravila, dejavnosti v prostem času; predstavi svoj kraj in osnovne znamenitosti; opiše znano pot; opiše značilnosti predmeta, kot so oblika in barva idr.

A1, poklicni standardi

s preprostimi besedami in osnovnimi izrazi:

- » predstavi (**opiše s ključnimi besedami**) poklic ali strokovno področje, za katero se izobražuje;

- » zabeleži nekaj podatkov o aktivnostih med praktičnim usposabljanjem;
- » navede osnovne korake temeljnih delovnih postopkov s svojega poklicnega/strokovnega področja (npr. dejavnosti, oprema, navodila, materiali);
- » zabeleži uresničevanje postopkov varovanja sebe in okolja (oprema, navodila, materiali, prva pomoč);
- » tvori kratka (e-)besedila, vezana na svoje poklicno ali strokovno področje.

A2, splošnoizobraževalni standardi

z osnovnim besediščem in frazami ter s pomočjo vzorčnih besedil tvori kratka, preprosto povezana besedila, v katerih:

- » predstavi osebe, širše osebno okolje, stvari, dejavnosti in dogajanja vsakdanjega življenja;
- » zapiše svoje mnenje in ga na preprost način utemelji;
- » izrazi in utemelji svoje strinjanje ali nestrinjanje;
- » tvori (e-)besedilo s pomočjo predloge (npr.vabilo, oglas ali opozorilo).

Predlagane vsebine pisnih besedil: opiše sebe, svojo družino, vsakodnevna opravila, dejavnosti v prostem času; predstavi svoj kraj in osnovne znamenitosti; opiše znano pot; opiše značilnosti predmeta, kot so oblika in barva idr.

A2, poklicni standardi

z osnovnim besediščem in frazami z enostavnimi povedmi ter s pomočjo vzorčnih besedil tvori kratka, preprosto povezana besedila, v katerih:

- » predstavi poklic ali strokovno področje, za katero se izobražuje;
- » zapiše osnovne aktivnosti med praktičnim usposabljanjem in na kratko opiše lastne izdelke ali storitve;
- » na kratko zabeleži korake osnovnih delovnih postopkov s svojega poklicnega ali strokovnega področja;
- » opiše postopke varovanja sebe in okolja (npr. oprema, postopki, navodila, materiali, prva pomoč);
- » tvori kratka (e-)besedila s svojega strokovnega področja (npr. objavo, opozorilo),
- » pisno predstavi znano temo s svojega poklicnega/strokovnega področja, pri pripravi in predstavitvi teme uporabi vizualna, klasična in digitalna podporna sredstva, tudi UI, ustrezno uporabi in navede vire.

Predlagane vsebine pisnih besedil s poklicnega oz. strokovnega področja: oprema, postopki, navodila, naprave, materiali idr.

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak pri dejavnostih interakcije razvija zmožnost neposrednega sporazumevanja med dvema ali več osebami. Interakcija poteka ustno, pisno in spletno. Dijak pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, kot so prevzemanje vloge govorca (menjava vlog), sodelovanje v pogovoru ter preverjanje razumevanja.

Dijak ustno, pisno in spletno izmenja informacije s sogovornikom oz. sogovorniki (kratki dialogi, pogovori o znanih vsebinah, telefonski pogovori oz. videoklici), pridobiva storitve in dobrine (dialogi za naročanje, nakupovanje) ter si dopisuje z drugimi (npr. napiše SMS, voščilnico, e-sporočilo, prijavo, izpolni preproste obrazce za zasebne ali uradne namene). V okviru pisne in spletne interakcije se zna vključiti v osnovno družabno in poklicno interakcijo, pri čemer izrazi, kako se počuti, kaj počne ali kaj potrebuje, se na komentarje odzove z zahvalo, opravičilom ali odgovori na vprašanja, upošteva preprosta navodila in s pomočjo spodbudnega sogovorca sodeluje pri skupnem opraviilu.

Ob koncu srednjega poklicnega izobraževanja se dijak zna sporazumovati v preprostih in rutinskih opravilih, ki zahtevajo preprosto in neposredno ustno izmenjavo informacij o znanih vsebinah in dejavnostih, tudi na poklicnem področju. Znajde se v zelo kratkih družabnih in poklicnih izmenjavah, čeprav po navadi ne razume dovolj, da bi pogovor vzdrževal sam.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri interakciji imajo sporočilnost, vsebina in funkcijska ustreznost prednost pred jezikovno pravilnostjo, v večini situacij se dopuščajo napake in nejasnosti, v pomoč je kontekst. Uspešna interakcija med drugim zahteva potrebo po preverjanju, ali je bilo sporočilo pravilno razumljeno, zmožnost preoblikovanja, da se olajša razumevanje in odpravijo nesporazumi, ter zmožnost spoprijemanja s čustvenimi odzivi.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost ustne interakcije za osnovno sodelovanje v zasebnih, javnih pogovorih in pogovorih na poklicnem/strokovnem področju v znanih, predvidljivih situacijah, ki se nanašajo na vsakdanje znane zadeve ter na poklicno/strokovno področje. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije ter v spoštljivi in nenasilni komunikaciji sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.

SC (5.3.4.1 | 1.1.5.1)

I: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) se sporazumeva v drugem tujem jeziku v vsakdanjih okoliščinah tudi zunaj učilnice, npr. na strokovni ekskurziji ali pri sodelovanju v mednarodnem projektu. S sogovorci aktivno uporablja pri pouku pridobljeno znanje v novih avtentičnih situacijah. V mednarodnem sodelovanju se aktivno povezuje z drugimi deležniki v prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost. Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

SC (5.3.5.3 | 2.4.2.1 | 2.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, splošnoizobraževalni standardi

z osnovnimi in naučenimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi sodeluje v enostavnem pogovoru, v katerem:

- » zna izraziti svoje počutje;
- » govori o različnih osebah in dogodkih (npr. čas, navodila za pot, barve);
- » predstavi in opiše svojo družino in šolo;
- » izmenjuje temeljne informacije o vsakdanjih temah.

A1, poklicni standardi

- » s preprostimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi izmenjuje najbolj osnovne temeljne informacije s svojega poklicnega ali strokovnega področja in se odzove na rutinska navodila;
- » na preprost način, z osnovnimi in naučenimi jezikovnimi in nejezikovnimi sredstvi izmenjuje najbolj osnovne informacije, povezane z njegovim poklicnim in strokovnim področjem.

A2, splošnoizobraževalni standardi

sodeluje v pogovoru, kjer z znanimi in naučenimi jezikovnimi sredstvi:

- » **izmenjuje informacije** in misli o vsakdanjih temah (npr. učenje, počutje, prosti čas, športne aktivnosti, aktualni dogodki) in se v znanih situacijah primerno odziva (npr. zna povabiti in se opravičiti);
- » **pridobiva storitve** (npr. v trgovini, restavraciji, na banki);
- » z razpoložljivim naborom jezikovnih sredstev sodeluje v preprostih formalnih pogovorih in pri tem izrazi svoje mnenje z osnovnimi jezikovnimi sredstvi.

A2, poklicni standardi

z znanimi in naučenimi jezikovnimi sredstvi – z občasnimi težavami v komunikaciji – sodeluje v pogovoru, kjer:

- » **komunicira, izmenjuje informacije** in misli na svojem poklicnem ali strokovnem področju in se v znanih situacijah primerno odziva.

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost pisne izmenjave z zasebnimi in javnimi (poklicnimi) naslovniki v obliki medosebnega dopisovanja in podajanja informacij. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije ter zmožnosti za učinkovito komunikacijo.

SC (5.2.4.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

A1, Splošnoizobraževalni standardi

s preprostimi besedami in osnovnimi izrazi:

- » **si dopisuje s prijatelji v obliki zelo preprostega sporočila** (npr. SMS, razglednica), kjer jim kaj sporoči ali jih kaj vpraša;
- » **zna tvoriti sporočila in osebne spletne prispevke v obliki niza zelo kratkih stavkov** (npr. o hobijih, kaj mu je všeč in česa ne mara) ter si pri tem pomaga s slovarjem;
- » **zna napisati preprosto sporočilo z določeno informacijo** (npr. kam je šel in kdaj se vrne);
- » **zna izpolniti obrazec z osnovnimi podatki** (npr. številke, datum, ime, narodnost, naslov, starost, datum rojstva, kot je obrazec za prijavo v hotelu).

A1, Poklicni standardi

s preprostimi besedami in osnovnimi izrazi:

- » **zna napisati preprosto sporočilo s podatkom, povezanim s poklicnim področjem** (npr. "Pozor, mokra tla", "Pridem takoj", "Uradne ure za stranke ..."),
- » **zna izpolniti obrazec z osnovnimi podatki** (npr. številke, datum, čas prevzema, termin obiska, naslov).

A2, splošnoizobraževalni standardi

z nizom preprostih fraz in stavkov zna:

- » **tvoriti kratka preprosta sporočila v obliki ustaljenih obrazcev za neposredne potrebe** (npr. voščilo za rojstni dan ali praznik, vabilo, odgovor na vabilo, potrditi dogovor);
- » **odgovoriti na preprosta (e-)sporočila, pri čemer uporablja osnovne vpljudnostne vzorce;**

» posredovati osnovne osebne informacije (v kratkem e-sporočilu ali pismu);

» napisati zelo preprosta pisma, v katerih izraža zahvalo in opravičilo.

A2, poklicni standardi

z nizom preprostih fraz in stavkov zna:

» pisno potrditi dogovor ali ga spremeniti;

» izpolniti večino običajnih obrazcev (npr. za odprtje bančnega računa ali obrazec za priporočeno pošiljko);

» odgovarjati na vprašanja druge osebe (npr. o novem proizvodu ali dejavnosti) ;

» zabeležiti kratka preprosta sporočila, če lahko prosi za ponovitev ali preoblikovanje izraženega.

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost spletne izmenjave informacij z osebnega, javnega ter poklicnega/strokovnega področja z različnimi naslovniki. Pri tem razvija in uporablja interakcijske strategije, različne digitalne tehnologije ter razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.

SC (4.2.1.1)

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) za sodelovanje v ustni komunikaciji na daljavo razvija specifični jezikovni repertoar. Pri uporabi digitalnih tehnologij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini - upošteva spletni bonton.

SC (4.2.5.1)

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje tri skupine ciljev, **posredovanje besedila, posredovanje pri sporazumevanju ter raznojezično in medkulturno zmožnost**. Pri vseh treh dijak gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen besedila, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega. Pri tem razvija zmožnost posredovanja vsebine besedila ali zmožnost posredovanja pri sporazumevanju ter upošteva sporazumevalne potrebe prejemnikov posredovane informacije, ki so lahko splošne ali poklicne/strokovne.

Z učenjem drugega tujega jezika dijak razvija raznojezično in medkulturno zmožnost, se sporazumeva v več jezikih, izraža naklonjenost, odprtost ter spoštovanje do različnih jezikov in kultur. H gradnji sporazumevalne zmožnosti vsakega posameznika prispevajo namreč znanje vseh jezikov in izkušnje s temi jeziki. Raznojezična zmožnost zajema repertoar vseh jezikov, ki jih posameznik zna in uporablja. Ta vključuje materni oz. prvi jezik ter preostale jezike in jezikovne različice.

Za uspešno sporazumevanje na poklicnem področju je potrebno poznavanje in upoštevanje različnih kultur za strpno in spoštljivo komunikacijo. Z razvijanjem medkulturne zmožnosti se dijak ozavešča o razumevanju „drugosti“, pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti ter o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe, tako v svojem ožjem okolju kot tudi širše.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

POSREDOVANJE

Pri posredovanju dijak ustvarja pogoje za uspešno sporazumevanje med ljudmi, pri katerih je sporazumevanje zaradi **jezikovnih, kulturnih** ali drugih razlogov oteženo ali onemogočeno. V vlogi jezikovnega posrednika pomaga ljudem pri neposrednem sporazumevanju ali pri razumevanju besedil. S posredovanjem ustvarja pogoje za sodelovanje ter soočanje s (kulturno) občutljivimi situacijami.

Posredovanje predstavlja pomoč pri oblikovanju ali prenosu pomena (besedila, gradiva):

» v okviru enega jezika ali enega načina (npr. ustnega izražanja),

- » iz enega jezika v drugega (medjezikovno posredovanje) ali
- » iz enega načina v drugega (npr. iz pisnega v govorjeni jezik).

Dijak zna pri pouku drugega tujega jezika posredovati drugi osebi bistvo govorenega ali pisnega besedila v predvidljivih vsakodnevnih situacijah v okviru enega jezika ali enega načina, iz enega jezika v drugega ali iz enega načina v drugega. Pri tem uporablja preproste posredovalne strategije za pojasnjevanje pomena in lajšanje razumevanja, vključno s celotnim jezikovnim repertoarjem in preostalimi jezikovnimi viri.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na pouk slovenščine (madžarščine, italijanščine), tujih jezikov, preostalih splošnoizobraževalnih ter strokovnoteoretičnih predmetov. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega dijaka. Učitelj v svoj pouk vključi čim več jezikov in kultur ter je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca.

Posredovalna, raznojezična in medkulturna zmožnost se pri pouku tujega jezika razvijajo in spremljajo, a ne ocenjujejo, saj so merljivi vidiki teh zmožnosti zajeti pri vrednotenju sprejemniške, interakcijske in tvorbnosti. Odnosni vidiki so nemerljivi oz. jih ne moremo ocenjevati (npr. odnos do drugega, strpnost, sočutje, radovednost, odprtost), zato tu ni navedenih standardov znanja.

POSREDOVANJE BESEDILA

CILJI

Dijak:

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost jezikovnega posredovanja besedila v okviru enega jezika, iz enega jezika v drugega ali iz enega načina v drugega. Sogovorniku posreduje enostavne, specifične informacije iz kratkih, preprostih besedil s splošno ter poklicno/strokovno vsebino. Pri tem uporablja vse jezikovno znanje, znanje svojega prvega jezika, učnega in prvega tujega jezika ter znanje jezika stroke.

SC (1.1.3.2)

O: (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija strategije za posredovanje besedila: povzema, išče ključne in specifične informacije ter poenostavlja besedilo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

POSREDOVANJE PRI SPORAZUMEVANJU

CILJI

Dijak:

- O:** (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija zmožnost jezikovnega posredovanja pri sporazumevanju na osebnem, javnem ter poklicnem/strokovnem področju: posreduje bistvo povedanega, ko je treba sogovorniku pojasniti informacijo, ki je ne razume (iz različnih razlogov – jezikovnih, kontekstualnih, kulturnih). Morebitne nesporazume rešuje na konstruktiven način.

SC (5.3.4.2)
- O:** (splošnoizobraževalni in poklicni cilj) razvija strategije za posredovanje pri sporazumevanju, ko gre za sodelovanje v skupini. Sodeluje in spodbuja pri reševanju izzivov.

SC (5.3.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

○: (splošnoizobraževalni cilj) razvija zmožnost prožnega menjavanja jezikov iz svojega raznojezičnega repertoarja, kar mu olajša sporazumevanje v večjezičnem okolju. Pri učenju drugega tujega jezika uporablja znanje maternega, učnega in prvega tujega jezika; zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpoznava podobnosti ter razlike med njimi.

SC (1.1.3.2)

○: (splošnoizobraževalni cilj) razvija zavest o različnih kulturnih prepričanjih, vrednotah in praksah. S spoznavanjem in primerjanjem lastne in tujih kultur vzpostavlja odnos do lastne kulture, se ozavešča o vrednosti in različnosti kultur in jezikov za posameznika ter za skupnosti. Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjih (oddelek, vrstniki, družina) in širših okoljih (šola, lokalna skupnost, družba) ter se zaveda bogastva kulturne raznolikosti družbe ter pomena strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih kulturnih skupnosti.

SC (1.3.1.1 | 3.3.1.2)

○: (poklicni cilj) spoznava poklicne/strokovne skupnosti v drugih kulturah (državah) ter njihove prakse primerja s praksami, ki jih določa poklicno/strokovno okolje, iz katerega izhaja. Zaveda se in prepoznava raznolikosti v svojem ožjem in širšem okolju in pri tem upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.

SC (3.3.1.2 | 2.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

ne pridobi ocene, saj standardi znanja pri posredovanju niso predvideni.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo jezikovno, pragmatično in sociolingvistično zmožnost. Prečijo vse sporazumevalne zmožnosti (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezičnost in medkulturnost) in se zato pri pouku ne razvijajo izolirano.

Jezikovna zmožnost vključuje poznavanje besedišča, slovnice, izgovarjave in pravopisa.

Pragmatična zmožnost vključuje poznavanje načel jezikovne rabe, ki omogočajo, da so sporočila organizirana in strukturirana, uporabna za izvajanje sporazumevalnih funkcij ter razvrščena v skladu z interakcijskimi in transakcijskimi poteki. **Sociolingvistična zmožnost** pomeni zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah.

Jezikovna zmožnost se torej nanaša na jezikovno »pravilno rabo«, na znanje jezika kot sistema, pragmatična zmožnost pa na dejansko rabo jezika pri tvorjenju besedila. Ta vključuje sposobnost razvijanja teme, sposobnost prilagajanja jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine (prožnost), sposobnost natančnega podajanja vsebine, sposobnost povezovanja delov besedila ali stavkov (koherentnost in kohezivnost), sposobnost oblikovanja izjav ter lahkotnost izražanja (tekočnost) ter pri interakciji sposobnost menjave vlog in upoštevanja načel sodelovanja.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti se pri pouku ne razvijajo izolirano. Zato so tu opredeljeni standardi vedno del standardov ali opisnih kriterijev vrednotenja preostalih zmožnosti.

V okviru **jezikovne zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » besedišče,
- » slovnično pravilnost,
- » izgovarjavo,
- » pravopis.

V okviru **pragmatične zmožnosti** so standardi opredeljeni za:

- » razvijanje teme,

- » vsebinsko natančnost,
- » koherentnost in kohezivnost,
- » tekočnost,
- » menjavo vlog in načela sodelovanja.

Sociolingvistična zmožnost je opredeljena kot en standard za rabo jezika v različnih družbenih okoliščinah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

O: širi in pogloblja **besedišče**, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe, in besedišče, povezano s poklicnimi/strokovnimi vsebinami. Tako spoznava strokovno terminologijo v drugem tujem jeziku ter jo primerja s terminologijo v učnem jeziku ter v prvem tujem jeziku.

SC (1.1.2.1 | 1.1.3.1)

O: razvija **slovnično** in **pravopisno** pravilno sporazumevanje. Zaveda se podobnosti in razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi slovarjev, prevajalnikov in drugih jezikovnih virov.

SC (1.1.3.1)

O: razvija pomensko ustrezno in razumljivo **izgovarjavo**, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Besedišče

A1

» ima osnovni repertoar, sestavljen iz posameznih besed in fraz, povezanih z določenimi konkretnimi situacijami, s splošnega ter poklicnega/strokovnega področja;

A2

» ima zadostno besedišče za opravljanje rutinskih, vsakdanjih transakcij v znanih situacijah in o poznanih vsebinah, s splošnega ter poklicnega/strokovnega področja.

Slovnična pravilnost

A1

- » obvlada majhno število preprostih slovničnih in stavčnih struktur iz naučenega nabora. Povezati zna besede z osnovnimi povezovalci (npr. "in" ali "potem"). Dela napake, ki občasno tudi onemogočajo razumevanje;

A2

- » uporablja preproste slovnične in stavčne strukture pravilno, vendar še vedno dela določene osnovne sistemske napake; kljub temu je po navadi jasno, kaj želi izraziti. Uporablja zna najpogostejše povezovalce ("in", "ampak", "ker"), da preproste stavke poveže v enostavno linearno zgodbo.

Izgovarjava

A1

- » zna izgovarjati omejeno število glasov, naučenih besed in fraz tako, da je govor razumljiv le ob podpori sogovorca.

A2

- » zna izgovarjati znane besede in fraze v preprostih vsakdanjih situacijah. Razumljivost sporočila je občasno otežena (npr. zaradi napačnega besednega naglasa ali stavčnega poudarka).

Pravopis

A1

- » zna dokaj pravilno zapisati pogosto rabljene znane besede in krajše stavke. Uporablja zna osnovna ločila in ustrezno oblikuje besedilo. Zapisano vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis in druge napake;

A2

- » zna zapisati razmeroma pravilno kratke stavke o vsakdanjih vsebinah. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v izrazih, ki so dijaku manj znani.

PRAGMATIČNA IN SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Dijak:

🟢: razvija zmožnost dejanske rabe jezika pri tvorjenju besedil (pragmatična zmožnost). Pri tem uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega in prvega tujega jezika.

SC (1.1.3.2)

🟢: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih okoliščinah (**sociolingvistična zmožnost**).

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

Razvijanje teme

A1

» zna tvoriti preprosto besedilo, v katerem si ideje logično sledijo in so med seboj smiselno povezane;

A2

» zna tvoriti zgodbo ali opis, ki je ustrezno vsebinsko zgrajen, pri tem zna širiti besedilo z dodajanjem.

Vsebinska natančnost

A1

» preprosto zna posredovati osebne podatke in informacije o konkretnih potrebah;

A2

» v preprosti in neposredni izmenjavi z omejeno količino podatkov o znanih in vsakdanjih stvareh zna sporočiti tisto, kar želi povedati, v drugih situacijah pa mora praviloma sporočilo okrniti.

Koherentnost in kohezivnost

A1

» povezati zna besede ali skupine besed z zelo osnovnimi linearnimi povezovalci (npr. "in", "ali");

A2

uporabljati zna najpogostejše povezovalce, da preproste stavke poveže v preprosto linearno zgodbo ali opis v obliki preprostega niza točk.

Tekočnost

A1

» uporabljati zna zelo kratke, posamične, večinoma naučene izjave, s pogostimi premori, ko išče ustrezne izraze in uporablja manj znane besede ter ko poskuša izboljšati sporazumevanje;

A2

» razumljivo se lahko izraža s kratkimi izjavami, čeprav so zelo očitni oklevanje in napačni začetki.

Menjava vlog in načela sodelovanja (interakcijske strategije)

A1

» s pomočjo opornih točk zna začeti, vzdrževati in končati preprost pogovor;

A2

» začeti, vzdrževati in končati zna preprost pogovor.

Sociolingvistična zmožnost

A1

» zna z najpreprostejšimi vsakdanjimi vljudnostnimi frazami vzpostaviti osnovne družbene stike (npr. pozdraviti ob prihodu in odhodu, se predstaviti, reči prosim, hvala, oprostite);

A2

» obvlada zelo kratke družbene izmenjave, uporablja vsakdanje vljudne pozdrave in nagovore. Zna povabiti, predlagati, se opravičiti in se na to odzvati.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

SPREJEMANJE

Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

TVORJENJE

Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PISNO IZRAŽANJE

Kač, L., Šečerov, N., in Cajhen, S. (2014). *Posodobitve pouka v osnovnošolski praksi, Tuji jeziki* (1. izd.). Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/jyuphue>

INTERAKCIJA

Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

SPLETNA INTERAKCIJA

CMEPIUS, mednarodno sodelovanje, eTwinning: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vii3d3f>

CMEPIUS, mednarodno sodelovanje, ERASMUS+: <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/x9kxh6>

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNOST IN MEDKULTURNOST

» Candelier, M., Camilleri, A., Castellotti, V., De Pietro, J. F., Lőrincz, I., Meißner, F.-J., Noguerol, A., in Schröder-Sura, A. (2017). *ROPP, referenčni okvir za pluralistične pristope k jezikom in*

- kulturam: zmožnosti in viri*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/j57niv0>
- » CROMO. 2007: *CROMO: Medkulturni čezmejni modul – dopolnilo Evropskemu jezikovnemu listovniku 15+*. Gradec/Trst/Ljubljana: Österreichisches Sprachen-Kompetenz-Zentrum, Agenzia Nazionale per lo Sviluppo dell'Autonomia Scolastica, Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/mp2x96l>
 - » Fidler, Soča (ur.), 2004: *Ja-Ling Comenius – Janua Linguarum – Vrata v jezike: Jezikovno in medkulturno uzaveščanje v osnovni šoli*. Priročnik za učitelje. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
 - » *Jeziki štejejo: priročnik dobre prakse* (1. elektronska izd.). (2021). Znanstveno raziskovalno središče, Annales ZRS; Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wz9gjbx>
 - » Kač, L. (2022). Raznojezične učne ure so s pomočjo Referenčnega okvira za pluralistične pristope k jeziku in kulturam več kot samo učenje jezikov. V *Obrazi več-/raznojezičnosti: [znanstvena monografija]* (str. 107–130). Pedagoški inštitut. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/vh30eph>
 - » Medkulturni in večjezični pristopi pri pouku, Gradivo z usposabljanja učiteljev, 26. 10. 2017, Zavod Republike Slovenije za šolstvo, MIZŠ, <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/da41q9b> (11.10.2024).
 - » Pedagoški forum ZRSŠ ob evropskem dnevu jezikov, prispevki učiteljev o izvedenih večjezikovnih in medkulturnih učnih dejavnostih, <http://www.zrss.si/evropski-dan-jezikov/> (11. 10. 2024).
 - » Puklavec, Nada, Milka, Enčeva, Sabina, Mulej, 2006: *Evropski jezikovni listovnik za srednješolce v starosti od 15 do 19 let*. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Založba Tangram. Dostopno na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/z5fl7hw> (24.1.2025).
 - » *Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>
 - » *Večjezične dejavnosti v šoli in vrtcu: zbirka primerov iz prakse: projekt Jeziki štejejo (JeŠT)* (1. izd., str. 108). (2022). Pedagoška fakulteta. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/rmco26w>

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULturnA ZMOŽNOST

Projekti eTwinning, vzorčni primeri na <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/60k5qu1>

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Ahačič, K., Lipovšek, F., Rot Gabrovec, V., Retelj, A., Šečerov, N., Pisnjak, M., Cajhen, S., Petek Ahačič, M., in Lešnik, M. (2017). *Primerjalni prikaz rabe jezikoslovnih izrazov pri pouku tujih jezikov v osnovnih in srednjih šolah: delovno gradivo za pripravljavce učnih načrtov, učbenikov in drugih učnih gradiv*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1i4ugon>

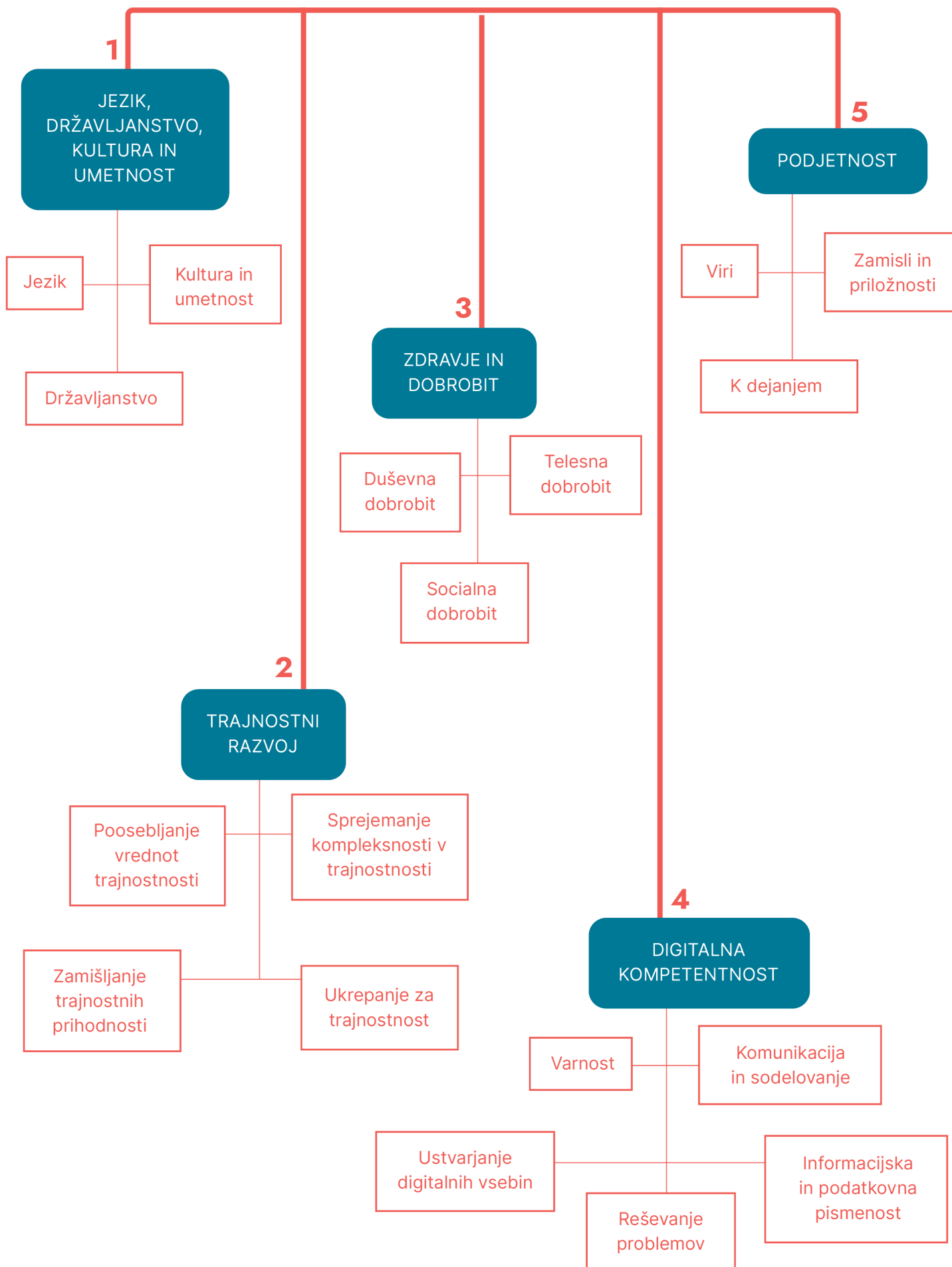
Svet Evrope (2023). Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek (Spletna izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>

PRILOGE

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepozna avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednosti zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebna za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjaka itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.